17. İstanbul Teknik Üniversitesi

17.1. Mevzuat, Müfredat, Politika, Paydaş Analizleri

İstanbul Teknik Üniversitesi web sitesinde bulunan Birimler, Komisyonlar, Ofis ve Koordinatörlükler, Araştırma Merkezleri, Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVESİS), yönetmelik ve yönergeler, üniversitenin misyonu ve vizyonu detaylı bir şekilde incelenerek üniversitelerde LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliğini izlemek üzere verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Üniversitelerde LGBTİ+lara Karşı Ayrımcılık Göstergeleri	*GÖSTERGE*	*PUANLAR*			*Bulgular*
		0	**1**	**2**	
1.	**Üniversitelerde Akademik Faaliyetlerde LGBTİ+ Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği**				**5/10**
1.1.	Eğitimin her aşamasında (önlisans, lisans, yüksek lisans, doktora) LGBTİ+ hakları bağlamında ve toplumsal cinsiyet konusunda zorunlu derslerin sayısı		0		
1.2.	Eğitimin her aşamasında (önlisans, lisans, yüksek lisans, doktora) LGBTİ+ hakları bağlamında ve toplumsal cinsiyet konusunda seçmeli derslerin sayısı		1		Adında anahtar sözcük bulunan 2 seçmeli ders
1.3.	Üniversitelerde LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine akademik etkinlik		2		205 akademik yayın
1.4.	Üniversitelerdeki toplumsal cinsiyet ve kadın çalışmaları bölümlerinin sayısı		0		
1.5.	Üniversitelerdeki toplumsal cinsiyet ve kadın araştırma merkezlerinin sayısı		2		Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi
2.	**LGBTİ+'lar İçin Kampüs İklimi**				**10/10**
2.1.	Üniversitelerde LGBTİ+ dayanışma/araştırma kulüplerinin sayısı		2		Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Kulübü (CinsArı)
2.2.	Üniversitelerde LGBTİ+ Topluluğun statüsü (resmi/resmi olmayan/resmileşme sürecinde)		2		Resmi topluluk
2.3.	Üniversitelerde LGBTİ+'lar özelinde etkinlik sayısı		2		65 etkinlik
2.4.	Kampüslerdeki Onur Haftası/Ayı etkinliklerinin sayısı		2		4 etkinlik
2.5.	Kampüslerdeki 8 Mart etkinliklerinin sayısı		2		14 etkinlik
3.	**Üniversitelerde LGBTİ+fobik ve cinsiyetçi kalıplar**				**3/6**
3.1.	LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet farkındalığını artıran kampanya ve bilgilendirici materyal sayısı		1		İTÜ Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Planı 2022

3.2.	Üniversite çalışanları ve yönetici kadro başta olmak üzere üniversite mensuplarına yönelik düzenlenen LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim ve seminer sayısı	0	
3.3	Üniversite web sitelerde bulunan açıklamalarda LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun demeç sayısı	0	
3.4	Üniversitelerin paylaştığı LGBTİ+ hakları bağlamında incelenebilecek toplumsal cinsiyet eşitliğine dair rapor sayısı	2	İTÜ Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Planı 2022
PUAN:		**18/28**	

İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesinde Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi (BMT-KAUM) bulunmaktadır. Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Kulübü (CinsArı) ise İTÜ'de bulunan resmi topluluklardan biridir.

Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Kulübü (CinsArı) ve İTÜ Kadın+ Dayanışması Topluluğu üniversitede toplamda 83 etkinlik düzenlemiştir.

İstanbul Teknik Üniversitesi ders müfredatları arasında toplumsal cinsiyet alanında 2 ders bulunmaktadır. Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları adlı 2 dersin, müfredatı doğrultusunda LGBTİ+ kapsayıcı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca LGBTİ+ kapsayıcı toplumsal cinsiyet eşitliği temalı 181 yayına Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVESİS) üzerinden ve 16 teze YÖK TEZ veritabanından erişilebilmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda mevcut durumu analiz etmek ve bu alanda iyileştirmeler yapmak amacıyla İTÜ Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Planını oluşturmuştur[55].

Üniversitelerde LGBTİ+ Haklarına Erişim Göstergeleri	***GÖSTERGE***	***PUANLAR***			***Bulgular***
		0	**1**	**2**	
1.	**Üniversite Mevzuat, Yönerge ve Politika Belgelerinde LGBTİ+ Hakları Bağlamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği**				**8/12**
1.1.	CEDAW ve İstanbul Sözleşmesi'ne atıfta bulunan yönetmelik ve yönerge sayısı	0			
1.2.	Mevzuat, Yönerge ve Politika metinlerinde "toplumsal cinsiyet" ve "cinsel yönelim", "cinsiyet kimliği" gibi kavramlara atıf sayısı			2	Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi Yönetmeliği, Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Yönergesi, İTÜ Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Planı 2022
1.3.	Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden 5 No'lu amaca atıfta bulunan yönetmelik, yönerge ve politika sayısı	0			

55 https://sustainability.itu.edu.tr/tr/surdurulebilirlik-ofisi/cinsiyet-esitligi-plani (Son Erişim Tarihi 04.07.2022)

1.4.	Toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyici yönetmelik sayısı	2	Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi Yönetmeliği
1.5.	Üniversitelerin toplumsal cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelime yönelik ayrımcılık karşıtı politika sayısı	2	Öğrenci Kulüpleri ve Öğrenci Faaliyetleri Koordinatörlüğü Yönergesi, Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Yönergesi, İTÜ Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Planı 2022
1.6.	Diploma Mezuniyet Belgelerinde İsim Değişikliği yollarının açık ve anlaşılır bir şekilde belirtilmesi	2	Diploma, Diploma Defteri, Sertifika ile Diğer Belgelerin Düzenlenmesine İlişkin Yönerge
2.	**Üniversitelerin TCE'ye dikkat çekmek için STK'larla yaptıkları iş birlikleri, etkinlikler**		**1/4**
2.1.	STK'lar ile birlikte yürütülen kampanya, ortak çalışma, etkinlik, iş birliği sayısı ve buradaki TCE bağlamında çeşitlilik (kurum çeşitliliği, ortaklık çeşitlilikleri) sayısı	1	2 etkinlik / Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Üniversitelerarası İletişim Ağı ve Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı
2.2.	STK'larla birlikte oluşturulan ve hayata geçirilen modellerin sayısı	0	
3.	**Üniversitelerde Şiddet ve Taciz ile Mücadelenin Kurumsallaşması: CTS Birimleri**		**5/10**
3.1.	Üniversitelerdeki aktif CTS birimi sayısı	2	Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Birimi
3.2.	Üniversitelerdeki CTS birimlerine başvuru yollarının açık ve anlaşılır bir şekilde belirtilmesi	1	Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Yönergesi
3.3	CTS birimlerine dair bilgi alınabilecek üniversite-web sitesinin varlığı	1	
3.4	CTS birimlerinde adalete erişime yardımcı olma, yönlendirme, psikolojik destek verme gibi durumlara dair bir içeriklerin varlığı	0	
3.5	Taciz ve mobbing gibi konular hakkında verilen eğitim ve/veya seminer sayısı	1	IX. Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı İşbirliği ve İletişim Ağı Çalıştayı (2016)
PUAN:		**14/26**	

İstanbul Teknik Üniversitesi Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Birimi'nin websitesi bulunmamaktadır. BMT-KAUM'un websitesinde[56] bulunan "CTS Arşiv" sekmesinden erişilebilen

56 www.kaum.itu.edu.tr/

dokümanda başvuru yolları, tanımlar, birimin nasıl işlediğine dair bilgilerin de bulunduğu birim yönergesi bulunmaktadır. Birim yönergesinde "cinsel yönelime dayalı taciz" tanımına açıkça yer verilmiştir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Diploma, Diploma Defteri, Sertifika ile Diğer Belgelerin Düzenlenmesine İlişkin Yönergede diploma hazırlanmış veya teslim edilmişse değişikliklerin diplomanın arka yüzüne tarih ve açıklama yazılarak teslim edileceği belirtilmiştir.

Üniversitenin STK'larla oluşturulan herhangi bir modeli bulunmamasına rağmen İTÜ GİNOVA'nın ortakları arasında yer aldığı WeRIn – Woman Entrepreneurs in Regional Inclusive Ecosystems Projesi'nde (2022), girişimcilik ekosistemindeki kadın mezunların oranını yükseltmek ve Avrupa genelinde bölgesel ekosistemlere daha fazla dahil olmalarını sağlamak amacıyla eğitimlerde ve destek programlarında kapsayıcılığın artırılması hedeflenmektedir.

17.2. LGBTİ+ Hakları Ölçeği

Araştırmaya İstanbul Teknik Üniversitesi mensubu olan 52 öğrenci 3 akademik personel ve 3 2016 öncesi mezun olmak üzere toplam 58 kişi katılmıştır. Araştırmaya katılan 58 kişiye LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeğinde yer alan 19 soru yöneltilmiş ve 1-5 yanıt aralığında likert tipi sorulara katılımcıların verdiklerin yanıtların analizlerinden elde edilen bulgular aşağıda gösterilmektedir. Aşağıda yer verilen bulgulara, katılımcıların verdiği yanıtların ortalamalarının 100'lük değerlere dönüştürülmesi yoluyla ulaşılmıştır.

İstanbul Teknik Üniversitesi LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeği Skorları

1	Üniversitede LGBTİ+ hakları özgürce savunulur.	48,28	Örgütlenme ve Savunuculuk	49,75	TOPLAM	49,38
2	Üniversitede LGBTİ+ haklarına ilişkin faaliyetler özgürce gerçekleştirilir.	44,40				
3	Üniversitede LGBTİ+ temalı faaliyetler özgürce gerçekleştirilir.	41,38				
4	Üniversitede LGBTİ+ öğrenciler, LGBTİ+ haklarını savunmak için bir araya gelebilir.	57,33				
5	Üniversitede LGBTİ+'lar, öğrenci toplulukları bünyesine örgütlenebilir.	67,67				
6	Üniversitede Onur Yürüyüşü özgürce düzenlenebilir.	32,76				
7	Öğrenci toplulukları içerisinde LGBTİ+'lar kendilerini özgürce ifade edebilirler.	56,47				
8	Derslikler LGBTİ+'lar için güvenlidir.	57,33	Güvenli Alan	57,33		
9	Ortak kulanım alanları (örn. kafeterya, kantin, kütüphane, çalışma salonları, laboratuvarlar, yemekhaneler, spor tesisleri ve benzeri sosyalleşme alanları gibi) LGBTİ+'lar için güvenlidir.	62,50				
10	İdari binalar LGBTİ+'lar için güvenlidir.	52,16				
11	Üniversite yönetimi LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	26,73	Üniversite Mensuplarının Algı ve Tutumu	28,95		
12	İdari personel LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	28,02				
13	Üniversite güvenlik görevlileri LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	20,69				
14	Üniversite yönetimi öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	36,21				
15	İdari personel öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	35,35				
16	Üniversite güvenlik görevlileri öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	26,73				
17	Öğrenciler LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	59,48	Akran Davranışları	61,49		
18	Öğrenciler kendi aralarında iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	61,64				
19	Arkadaş ortamında LGBTİ+'lara dair meseleler, olumlu bir atmosferde konuşulur.	63,36				

Yukarıdaki tabloda görülebileceği gibi İstanbul Teknik Üniversitesi mensupları üniversitede örgütlenme imkanları ile ilgili LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeğinin 7 sorudan oluşan Örgütlenme ve Savunuculuk alt boyutuna 49,75, üniversitenin LGBTİ+'lar için güvenli olması ile ilgili 3 sorudan oluşan Güvenli Alan alt boyutuna 57,33, üniversite mensuplarının LGBTİ+'lara karşı düşünce ve davranışları ile ilgili 6 sorudan oluşan Üniversite Mensuplarının Algı ve Tutumu alt boyutuna 28,95, ve son olarak akranlarının LGBTİ+ öğrencilere karşı tutumunu ölçen 3 sorudan oluşan Akran Davranışları alt boyutuna 61,49 puan olarak hesaplanmış yanıtlar vermişlerdir. Ölçekte yer alan sorulara verilen yanıtlar sonucunda İstanbul Teknik Üniversitesi için toplam skor 49,38 olarak hesaplanmıştır.

17.3. LGBTİ+'lara Yönelik Ayrımcılık Ölçeği

İstanbul Teknik Üniversitesi LGBTİ+'lara Yönelik Ayrımcılık Ölçeği Skorları

1	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar sözlü şiddete maruz bırakılmazlar.	50,75	Şiddet	59,50	TOPLAM	55,00
2	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar fiziksel şiddete maruz bırakılmazlar.	70,50				
3	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar psikolojik şiddete maruz bırakılmazlar.	49,00				
4	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar cinsel tacize maruz bırakılmazlar.	68,00				
5	Üniversite içerisinde ayrımcılığa uğrayan LGBTİ+'lar bunu rahatça ifade edebilir.	54,50	Akademik Faaliyetler	60,50		
6	Dersler sırasında dersi veren öğretim elemanı toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	56,00				
7	Dersler sırasında öğrenciler toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	62,75				
8	Ders içerikleri toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	56,25				
9	Derslerde LGBTİ+'lar ayrımcılığa uğramaz.	63,25				
10	Ders dışı akademik faaliyetlerde (seminer, çalıştay, atölye vb.) LGBTİ+'lar ayrımcılığa uğramaz.	62,75				
11	Üniversitede LGBTİ+'lar akademik personelle iletişim kurarken eşit muamele görür.	60,75				
12	Üniversitede LGBTİ+'lar öğrencilerle iletişim kurarken eşit muamele görür.	66,75				
13	Yurtlarda LGBTİ+'lar ayrımcılığa maruz bırakılmazlar.	39,50	Barınma	40,00		
14	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurt yönetimiyle iletişim kurarken eşit muamele görür.	40,00				
15	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurt personeliyle iletişim kurarken eşit muamele görür.	37,50				
16	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurtta kalan öğrencilerle iletişim kurarken eşit muamele görür.	45,50				

Yukarıdaki tabloda görülebileceği gibi İstanbul Teknik Üniversitesi mensupları üniversitede LGBTİ+'ların şiddete maruz bırakılmaları ile ilgili 4 sorudan oluşan LGBTİ+'lara Yönelik Ayrımcılık Ölçeği, Ayrımcılık: Şiddet alt boyutuna 59,50, akademik faaliyetler sırasında ayrımcılığa maruz bırakılma ile ilgili 8 sorudan oluşan Ayrımcılık: Akademik faaliyetler alt boyutuna 60,50 ve öğrencilerin yurtlarda ayrımcılığa maruz bırakılmaları ile ilgili 4 sorudan oluşan Ayrımcılık: Barınma alt boyutuna 40,00 puan olarak hesaplanmış yanıtlar vermişlerdir. Ölçekte yer alan sorulara verilen yanıtlar sonucunda İstanbul Teknik Üniversitesi için toplam skor 55,00 olarak hesaplanmıştır.